

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ നവാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| നവാധികശതതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമകർത്യകം ജാബാലിമുനേർനാസ്തികമതം നിരന്യാസ്തികമതസ്യ
സ്ഥാപനം

ജാബാലേസ്തു വചഃ ശ്രുത്യാ
രാമഃ സത്യപരാക്രമഃ |
ഉവാച പരയാ സൂക്ത്യാ
ബുദ്ധ്യാവിപ്രതിപന്നയാ || 2.109.1 ||

ഭവാൻ മേ പ്രിയകാമാർഥം
വചനം യദിഹോക്തവാൻ |
അകാർയം കാർയസങ്കാശ -
മപഥ്യം പഥ്യസന്നിഭം || 2.109.2 ||

നിർമർയാദസ്തു പുരുഷഃ
പാപാചാരസമൻവിതഃ |
മാനം ന ലഭതേ സത്സു
ഭിന്നചാരിത്രദർശനഃ || 2.109.3 ||

കുലീനമകുലീനം വാ
വീരം പുരുഷമാനിനം |
ചാരിത്രമേവ വ്യാഖ്യാതി
ശുചിം വാ യദി വാശുചിം || 2.109.4 ||

അനാർയസ്ത്യാർയസംസ്ഥാനഃ
 ശൗചാദ്ധീനസ്തഥാ ശുചിഃ |
 ലക്ഷൺയവദലക്ഷൺയോ
 ദുഃശീലഃ ശീലവാനിവ || 2.109.5 ||

അധർമം ധർമവേഷണ
 യദ്യഹം ലോകസങ്കരം |
 അഭിപത്സ്യ ശുഭം ഹിത്യാ
 ക്രിയാം വിധിവിവർജ്ജിതാം || 2.109.6 ||

കശ്ചേതയാനഃ പുരുഷഃ
 കാർയാകാർയവിചക്ഷണഃ |
 ബഹു മന്യേത മാം ലോകേ
 ദുർവൃത്തം ലോകദുഷണം || 2.109.7 ||

കസ്യ യാസ്യാമൃഹം വൃത്തം
 കേന വാ സ്വർഗമാപ്സുയാം |
 അനയാ വർതമാനോഹം
 വൃത്ത്യാ ഹീനപ്രതിജ്ഞയാ || 2.109.8 ||

കാമവൃത്തോൻവയം ലോകഃ
 കൃത്സ്മനഃ സമുപവർതതേ |
 യദ്വൃത്താഃ സന്തി രാജാന -
 സ്തദ്വൃത്താഃ സന്തി ഹി പ്രജാഃ || 2.109.9 ||

സത്യമേവാനൃശംസം ച
 രാജവൃത്തം സനാതനം |
 തസ്മാത് സത്യാത്മകം രാജ്യം
 സത്യേ ലോകഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ || 2.109.10 ||

ഋഷയശ്ചൈവ ദേവാശ്ച
 സത്യമേവ ഹി മേനിരേ |
 സത്യവാദീ ഹി ലോക്യേന്ദ്രിൻ
 പരം ഗച്ഛതി ചാക്ഷയം || 2.109.11 ||

ഉദ്ദിജ്ഞേ യഥാ സർപാ -
 നരാദന്യതവാദിനഃ |
 ധർമഃ സത്യപരോ ലോകേ
 മൂലം സർവസ്യ ചോച്യതേ || 2.109.12 ||

സത്യമേവേശ്വരോ ലോകേ
 സത്യേ ധർമഃ സദാശ്രിതഃ |
 സത്യമൂലാനി സർവാണി
 സത്യാന്നാസ്തി പരം പദം || 2.109.13 ||

ദത്തമിഷ്ടം ഹൃതം ചൈവ
 തപ്താനി ച തപാംസി ച |
 വേദാഃ സത്യപ്രതിഷ്ഠാനാ -
 സ്തസ്മാത് സത്യപരോ ദിവേത് || 2.109.14 ||

ഏകഃ പാലയതേ ലോക -
 മേകഃ പാലയതേ കുലം |
 മജ്ജത്യേകോ ഹി നിരയ
 ഏകഃ സ്വർഗേ മഹീയതേ || 2.109.15 ||

സോഹം പിതൂർനിദേശം തു
 കിമർഥം നാനുപാലയേ |
 സത്യപ്രതിശ്രവഃ സത്യം
 സത്യേന സമയീകൃതം || 2.109.16 ||

നൈവ ലോഭാനമോഹാദ് വാ
 ന ചാജ്ഞാനാത് തമോൻവിതഃ |
 സേതും സത്യസ്യ ഭേത്യാമി
 ഗുരോഃ സത്യപ്രതിശ്രവഃ || 2.109.17 ||

അസത്യസന്ധസ്യ സത -
 ശ്ചലസ്യാസ്ഥിരചേതസഃ |
 നൈവ ദേവാ ന പിതരഃ
 പ്രതീച്ഛന്തീതി നഃ ശ്രുതം || 2.109.18 ||

പ്രത്യഗാത്മമിമം ധർമം
 സത്യം പശ്യാദ്യഹം ധ്രുവം |
 ഭാരഃ സത്പുരുഷൈശ്ചീർണ -
 സ്തദർഥമഭിനന്ദ്യതേ || 2.109.19 ||

ക്ഷാത്രം ധർമ്മഹം ത്യക്ഷ്യ
 ഹ്യധർമം ധർമസംഹിതം |
 ക്ഷുഭ്രൈർന്യശംസൈർലുബ്ബുശ്ച
 സേവിതം പാപകർമ്മഭിഃ || 2.109.20 ||

കായേന കുരുതേ പാപം
 മനസാ സമ്പ്രധാർയ തത് |
 അന്യതം ജിഹ്വയാ ചാഹ
 ത്രിവിധം കർമ്മ പാതകം || 2.109.21 ||

ഭൂമിഃ കീർത്തിര്യശോ ലക്ഷ്മിഃ
 പുരുഷം പ്രാർഥയന്തി ഹി |
 സത്യം സമനുവർത്തന്തേ
 സത്യമേവ ഭജേത് തതഃ || 2.109.22 ||

ശ്രേഷ്ഠം ഹ്യനാർയമേവ സ്യാദ്
 യദ് ഭവാനവധാർയ മാം |
 ആഹ യുക്തികരൈർവാക്യൈ -
 റിദം ഭദ്രം കുരുഷ്യ ഹ || 2.109.23 ||

കഥം ഹ്യഹം പ്രതിജ്ഞായ
 വനവാസമിമം ഗുരോഃ |
 ഭരതസ്യ കരിഷ്യാമി
 വചോ ഹിത്യാ ഗുരോർവചഃ || 2.109.24 ||

സ്ഥിരാ മയാ പ്രതിജ്ഞാതാ
 പ്രതിജ്ഞാ ഗുരുസന്നിധൗ |
 പ്രഹൃഷ്ടമാനസാ ദേവീ
 കൈകേയീ ചാഭവത് തദാ || 2.109.25 ||

വനവാസം വസന്നേവ
 ശുചിർനിയതഭോജനഃ |
 മൂലപുഷ്പഫലൈഃ പുൺഢൈഃ
 പിത്യൻ ദേവാംശ്ച തർപയൻ || 2.109.26 ||

സന്തുഷ്ടപഞ്ചവർഗ്ഗോഹം
 ലോകയാത്രാം പ്രവാഹയേ |
 അകുഹഃ ശ്രദ്ധയാനഃ സൻ
 കാർയാകാർയവിചക്ഷണഃ || 2.109.27 ||

കർമഭൂമിമിമാം പ്രാപ്യ
 കർതവ്യം കർമ യച്ഛുഭം |
 അഗ്നിർവായുശ്ച സോമശ്ച
 കർമണാം ഫലഭാഗിനഃ || 2.109.28 ||

ശതം ക്രതുനാമാഹൃത്യ
 ദേവരാട് ത്രിദിവം ഗതഃ |
 തപാംസ്യുഗ്രാണി ചാസ്ഥായ
 ദിവം പ്രാപ്താ മഹർഷയഃ || 2.109.29 ||

അമൃഷ്യമാണഃ പുനരുഗ്രതേജാ
 നിശദ്യ തന്നാസ്തികവാക്യഹേതും |
 അമാബ്രവീത് തം നൃപതേസ്തനുജോ
 വിഗർഹമാണോ വചനാനി തസ്യ || 2.109.30 ||

സത്യം ച ധർമം ച പരാക്രമം ച
 ഭൂതാനുകമ്പാം പ്രിയവാദിതാം ച |
 ദ്വിജാതിദേവാതിഥിപുജനം ച
 പന്മാനമാഹുസ്തിദിവസ്യ സന്തഃ || 2.109.31 ||

തേനൈവമാജ്ഞായ യഥാവദർഥ -
 മേകോദയം സമ്പ്രതിപദ്യ വിപ്രാഃ |
 ധർമം ചരന്തഃ സകലം യഥാവത്
 കാക്ഷന്തി ലോകാഗമമപ്രമത്താഃ || 2.109.32 ||

നിന്ദാദ്യഹം കർമ കൃതം പിതൃസ്തദ്
 യസ്ത്യാമഗൃഹ്ണാദ് വിഷമസ്ഥബുദ്ധിം |
 ബുദ്ധ്യാനയൈവംവിധയാ ചരന്തം
 സുനാസ്തികം ധർമപമാദപേതം || 2.109.33 ||

യഥാ ഹി ചോരഃ സ തഥാ ഹി ബുദ്ധ -
 സ്തഥാഗതം നാസ്തികമത്ര വിദ്ധി |
 തസ്മാദ്ധി യഃ ശക്യതമഃ പ്രജാനാം
 സ നാസ്തികേ നാദിമുഖോ ബുധഃ സ്യാത് || 2.109.34 ||

ത്വന്തോ ജനാഃ പൂർവതരേ ദ്വിജാശ്ച
 ശുഭാനി കർമാണി ബഹൂനി ചക്രൂഃ |
 ഛരിത്ത്യാ സദേമം ച പരം ച ലോകം
 തസ്മാദ് ദ്വിജാഃ സ്വസ്തി കൃതം ഹൃതം ച || 2.109.35 ||

ധർമ്മേ രതാഃ സത്പുരുഷൈഃ സമേതാ -
 സ്തേജസ്വിനോദാനഗുണപ്രധാനാഃ |
 അഹിംസകാ വീതമലാശ്ച ലോകേ
 ഭവന്തി പൂജ്യാ മൂനയഃ പ്രധാനാഃ || 2.109.36 ||

ഇതി ബ്രുവന്തം വചനം സരോഷം
 രാമം മഹാത്മാനമദീനസത്ത്വം |
 ഉവാച പഥ്യം പുനരാസ്തികം ച
 സത്യം വചഃ സാനുനയം ച വിപ്രഃ || 2.109.37 ||

ന നാസ്തികാനാം വചനം ബ്രവീദ്യഹം
 ന നാസ്തികോഹം ന ച നാസ്തി കിഞ്ചന |
 സമീക്ഷ്യ കാലം പുനരാസ്തികോഭവം
 ഭവേയ കാലേ പുനരേവ നാസ്തികഃ || 2.109.38 ||

സ ചാപി കാലോയമുപാഗതഃ ശന്നൈ -
 ര്യമാ മയാ നാസ്തികവാഗുദീരിതാ |
 നിവർത്തനാർഥം തവ രാമ കാരണാത്
 പ്രസാദനാർഥം ച മയൈതദീരിതം || 2.109.39 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ നവാധികശതതമഃ സർഗഃ ||